

Wrocław, 18 maja 2015 roku

WK.WR.40.2.2015.112

**Pani
Bożena Maria Wiśniewska
Burmistrz Miasta Kowary**

**ul. 1 Maja 1a
58-530 Kowary**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1113 ze zm.) przeprowadziła, w okresie od 13 stycznia do 31 marca 2015 r., kontrolę gospodarki finansowej Miasta Kowary. Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia kontroli przedstawiono w protokole, którego jeden egzemplarz został przekazany Pani Burmistrz, w dniu jego podpisania.

W dniach od 17 do 27 marca 2015 r. została przeprowadzona kontrola gospodarki finansowej Przedszkola Publicznego nr 1 w Kowarach. Ustalenia kontroli zostały zawarte w odrębnym protokole, w oparciu o który Izba wystosowała do Kierownika jednostki wystąpienie pokontrolne (przekazane Pani Burmistrz do wiadomości).

Kontrola przeprowadzona w Urzędzie Miejskim wykazała, że obok pozytywnych ustaleń opisanych w protokole, wystąpiły nieprawidłowości i uchybienia, spowodowane brakiem staranności w przestrzeganiu niektórych przepisów prawa.

Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia wystąpiły w zakresie niżej wskazanych zagadnień:

W zakresie spraw organizacyjnych

Projekt programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w 2014 r. został przedłożony do zaopiniowania instytucjom, tj. powiatowemu organowi weterynarii, organizacjom społecznym oraz kołom obwodów łowieckich, działającym na obszarze gminy Kowary 14 marca 2014 r., co naruszało dyspozycję art. 11a ust. 7 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2013 r. poz. 856), w świetle której, projekt programu wójt (burmistrz, prezydent) przekazuje do zaopiniowania najpóźniej do dnia 1 lutego. W konsekwencji Rada Miejska w Kowarach nie określiła, w drodze uchwały programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w 2014 r. Obowiązek, taki wynika z art. 11 ust. 1 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, w świetle którego, rada gminy, corocznie do 31 marca określa program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Rada Miejska w Kowarach nie określiła także, w drodze uchwały programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w 2013 r.

Nie prowadzono rejestru instytucji kultury w formie elektronicznej, nie opublikowano tego rejestru, informacji o nim oraz sposobu udostępniania danych w nim zawartych w Biuletynie

Informacji Publicznej Miasta Kowary, co naruszało §§ 2 i 10 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 26 stycznia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury (Dz. U. z 2012 r., poz. 189), obowiązującego od 21 maja 2012 r. Rejestr instytucji kultury został opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej dopiero podczas tej kontroli (27 stycznia 2015 r.). Odpowiedzialność w zakresie prowadzenia księgi rejestrowej ponosił pracownik Wydziału Organizacyjno-Prawnego Urzędu Miejskiego.

Zestawienia wykonanych prac, za okres od czerwca 2012 r. do czerwca 2013 r., sporządzone przez wykonawcę zadania pn: Konserwacja oznakowania drogowego i poziomowego miasta Kowary oraz pismo wykonawcy z datą 24 września 2013 r. skierowane do inwestora w sprawie braku możliwości rozpoczęcia robót na moście drogowym przy ulicy Wiejskiej, nie zawierały nadanego numeru z rejestru przesyłek wpływających, daty ich wpływu do Urzędu Miejskiego. Stanowiło to o niedopełnieniu obowiązku wynikającego z § 13 ust. 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz.U. Nr 14, poz. 67). Z przepisu tego wynika, że każda przesyłka otrzymuje w systemie EZD automatycznie nadany unikatowy w całym zbiorze z przesyłek wpływających identyfikator, określany jako numer z rejestru przesyłek wpływających, prowadzonego dla danego roku kalendarzowego.

W zakresie księgowości i rozrachunków

W ewidencji budżetu miasta na stronie Wn konta 909 „Rozliczenia międzyokresowe” (w korespondencji z kontem 260), a tym samym w bilansie z wykonania budżetu nie zostały wykazane odsetki naliczone od rat pożyczek oraz od wyemitowanych obligacji komunalnych wg stanu na 31 grudnia 2012 r. i 31 grudnia 2013 r., których termin płatności przypadał odpowiednio na 25 stycznia 2013 r. i 25 stycznia 2014 r. Obowiązek prowadzenia na koncie 909 ewidencji naliczonych odsetek nakładał opis do tego konta, ujęty w załączniku nr 2 do powołanego rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Powyższe stanowiło o naruszeniu art. 28 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2013 r. poz. 330 ze zm.), który stanowi, że aktywa i pasywa wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy.

Zobowiązania wobec firmy Usługi Handlowo-Rzemieślicze w Kowarach wynikające z rachunku nr 18/2012 z 4 grudnia 2012 r., z rachunku nr 19 z 11 stycznia 2013 r. oraz z rachunku nr 7 z 10 czerwca 2013 r. na łączną kwotę 10.260 zł zostały uregulowane z opóźnieniem (odpowiednio: 3 dni, 11 dni i 1 dzień po terminie płatności), co było niezgodne z treścią § 4 ust. 3 umowy nr 96/2012 z 1 czerwca 2012 r., w świetle którego zobowiązanie należało uregulować po zakończeniu każdego miesiąca w terminie 14 dni od dnia otrzymania faktury, przelewem na rachunek bankowy Wykonawcy. Podobnie należne odsetki w kwocie 17.340 zł od obligacji komunalnych (umowa na przygotowanie, przeprowadzenie i obsługę emisji obligacji z 31 marca 2011 r.) zostały uregulowane po terminie płatności określonym w piśmie banku. Odsetki, które należało uiścić 31 października 2014 r. zostały

zapłacone 3 listopada 2014 r. Powyższe naruszało postanowienia art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 57, poz. 1240, a następnie Dz.U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.), zgodnie z którym, wydatki publiczne powinny być dokonywane w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Uregulowanie zobowiązań po terminie płatności nie skutkowało zapłatą odsetek.

Koszty w kwocie 3.420 zł, poniesione w grudniu 2012 r., udokumentowane rachunkiem nr 19, który wpłynął do Urzędu Miejskiego w dniu 11 stycznia 2013 r. zostały zaewidencjonowane w nieprawidłowym okresie sprawozdawczym, tj. w ciężar kolejnego roku obrotowego, w stosunku do roku obrotowego, którego zobowiązanie dotyczyło, co naruszało dyspozycję art. 20 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2009 r., Nr 152, poz. 1223 ze zm., a następnie Dz.U. z 2013 r. poz. 330 ze zm.), w świetle której do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Ewidencja szczegółowa do kont rozrachunkowych, prowadzona w latach 2012-2014 w postaci wydruków komputerowych nie zawierała daty ich sporządzenia, co było niezgodne z art. 13 ust. 4 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

Kwota zabezpieczenia roszczeń z tytułu rękojmi za wady przedmiotu umowy nr 208/2011 z 12 października 2011 r. na wykonanie zadania „Przebudowa ulicy Reja z budową miejsc parkingowych i zagospodarowania terenu przy ulicy Górniczej”, wniesiona w formie pieniężnej, została zwrócona wykonawcy po upływie 2,5 miesiąca po upływie okresu rękojmi (30 grudnia 2014 r.), tj. Z naruszeniem § 10 ust. 4 umowy oraz art. 151 ust. 3 ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.), w świetle których kwota, pozostawiona na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady jest zwracana nie później niż w 15. dniu po upływie okresu rękojmi za wady.

Zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady w kwocie 22.378,51 zł (PPHU „Parys” w związku z realizacją umowy nr 194/2010 z 24 sierpnia 2010 r.) i w kwocie 9.312,34 zł (firmie „Kama” w związku z realizacją umowy nr 184/2010 z 17 sierpnia 2010 r.) zwrócono w kwocie niepomniejszonej o koszt prowadzenia rachunku bankowego oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wykonawcy (odpowiednio 12 grudnia 2013 r. i 2 grudnia 2013 r.). Naruszono tym przepisy art. 148 ust. 5 ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych oraz § 10 ust. 3 umowy, w świetle których zabezpieczenie należytego wykonania umowy powinno być zwrócone wykonawcy w terminach i na warunkach określonych w ustawie Prawo zamówień publicznych. W 2014 r. kwotę zabezpieczenia należytego wykonania umowy zwróconą wykonawcom nie pomniejszono o koszt prowadzenia rachunku bankowego.

Przedłożona przez wykonawcę zadania pn: „Przebudowa ul. Szkolnej w Kowarach” oraz zadania pn: „Przebudowa mostu drogowego przy ulicy Wiejskiej” ubezpieczeniowa gwarancja należytego wykonania kontraktu wygasła odpowiednio 30 września 2014 r. i 16 grudnia 2013 r., tj.

przed terminem dokonania końcowego odbioru prac (protokół odbioru z 16.10.2014 r. i 12.06.2014 r.), ponieważ termin realizacji umowy nr 99/2014 z 23 maja 2014 r. na realizację zadania pn: „Przebudowa ul. Szkolnej w Kowarach” został przesunięty do 10 października 2014 r., a umowy nr 143/2013 z 9 sierpnia 2013 r. został przesunięty do 30 czerwca 2014 r. Zamawiający nie zobowiązał wykonawcy do wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w jednej z form określonych w art. 148 ustawy Prawo zamówień publicznych, w wysokości stanowiącej 5% wartości, tj. w kwocie 42.749,31 zł od wykonawcy zadania „Przebudowa ul. Szkolnej” oraz w kwocie 34.511,54 zł od wykonawcy zadania „Przebudowa mostu drogowego przy ulicy Wiejskiej”. Z § 10 ust. 3 przedmiotowych umów wynikało, że wniesione przez wykonawcę zabezpieczenie należytego wykonania umowy przeznaczone jest w 30% na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji i 70% na zabezpieczenie zgodnego z umową wykonania prac.

Strona tytułowa kosztorysu inwestorskiego dla zadania inwestycyjnego pn: „Przebudowa mostu drogowego przy ulicy Wiejskiej w Kowarach” nie zawierała nazwy i adresu jednostki, która opracowała kosztorys, nazwisk (autora kosztorysu), z określeniem funkcji osób (osoby) opracowujących kosztorys, a także ich podpisy, daty opracowania kosztorysu. Obowiązek taki wynikał z przepisu § 7 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz.U. z 2004 r. Nr 130, poz. 1389).

W 5 przypadkach w 2013 r. i 17 przypadkach w 2014 r. stwierdzono ewidencjonowanie na koncie 011 środków trwałych o wartości poniżej 3.500 zł, a na koncie 013 ewidencjonowanie środków trwałych poniżej wartości 500 zł, co było niezgodne z załącznikiem nr 2 do zarządzenia nr 139/10 Burmistrza Miasta Kowary z 31 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia Zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Miejskim w Kowarach i załącznikiem nr 2 do zarządzenia nr 154/2014, w myśl których na koncie 011 należy ewidencjonować środki trwałe o wartości powyżej 3.500 zł.

W ewidencji szczegółowej, prowadzonej do konta 013 „Pozostałe środki trwałe”, na 96 pozycji pozostałych środków trwałych w 70 przypadkach nie wskazano osób lub komórek organizacyjnych, u których znajdują się środki trwałe, co pozostawało w sprzeczności z zasadami określonymi w załączniku nr 3 Wykaz kont dla jednostki budżetowej – Urząd Miejski w Kowarach do zarządzenia nr 154/2014 stanowiącymi, że ewidencja prowadzona jest według obiektów i dla każdego rodzaju przedmiotów osobno oraz ze wskazaniem osób materialnie odpowiedzialnych.

Aparat cyfrowy Olympus X-44 ujęto w ewidencji konta 013 „Pozostałe środki trwałe” z datą 6 maja 2013 r., tj. po upływie 19 miesięcy od daty jego zakupu (faktura Fv 158/MAG/2011 z 6 września 2011 r.), co pozostawało w sprzeczności z Zasadami (polityki) rachunkowości określonymi w punkcie III.5 Technika prowadzenia ksiąg rachunkowych w Urzędzie Miejskim do zarządzenia nr 139/10. Stanowiło to naruszenie art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

W zakresie dochodów budżetowych

W dokumentacji podatkowej czterech podatników, spośród 21 objętych próbą kontrolną w zakresie wymiaru podatku od nieruchomości od osób fizycznych, znajdowały się deklaracje w sprawie podatku od nieruchomości na 1991 i 1996 rok. Powierzchnie wykazane w deklaracjach stanowiły podstawę dokonania wymiaru tego podatku za 2012, 2013 i 2014 rok. Do dnia kontroli powierzchnie te nie były weryfikowane pomimo, że organ podatkowy dysponował informacjami o powierzchniach podstaw opodatkowania wynikającymi z aktów notarialnych i danych ewidencji gruntów i budynków. Organ podatkowy nie skorzystał z możliwości wynikających z art. 274a § 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm., następnie Dz.U. z 2012 r., poz. 749 ze zm.), tj. nie wezwał podatników do udzielenia w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, w przypadku wystąpienia wątpliwości co do ich poprawności. Dopiero w trakcie kontroli organ podatkowy wezwał podatników do złożenia korekty informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych na aktualnie obowiązujących formularzach. W przypadku dwóch podatników: 00002330 i 00000241, skutkowało to zaniżeniem wymiaru podatku od nieruchomości za 2012, 2013 i 2014 rok. Po złożeniu przez podatników wymaganych informacji, organ podatkowy wydał w trakcie kontroli decyzje w sprawie zmiany wymiaru podatku od nieruchomości za lata 2010-2014, z treści których wynikało zwiększenie podatku od nieruchomości za te lata odpowiednio o 33 zł i 1.476 zł oraz decyzję w sprawie zmiany wymiaru podatku od nieruchomości za 2015 r. dla podatnika 00000241 dotyczącą zwiększenia tego podatku o 306 zł.

Przy podejmowaniu czynności zmierzających do wyegzekwowania zaległości z tytułu podatku od nieruchomości, zarówno od osób prawnych, jak i fizycznych, nie były w pełni przestrzegane uregulowania zawarte w „Instrukcji zasad ewidencji i poboru podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych oraz należności cywilnoprawnych w referacie dochodów” stanowiącej załącznik do zarządzeń Burmistrza Miasta Kowary w sprawie wprowadzenia „Zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Miejskim w Kowarach”: nr 139/10 z 31 grudnia 2010 r., a następnie nr 154/2014 z 31 grudnia 2014 roku. Stosownie do powołanych uregulowań, upomnienia wystawiane są nie później niż po upływie jednego miesiąca od terminu płatności raty podatku, a tytuły wykonawcze - nie później niż po upływie jednego miesiąca od doręczenia upomnienia.

Na zaległości dłużnika 04-101 (osoba prawna) w łącznej kwocie 9.554 zł, upomnienia skierowano w terminie od 33 do 57 dni po upływie ustawowego terminu płatności podatku w 2013 i 2014 r., a na zaległości dłużnika 04-00000086 (osoba prawna) w łącznej kwocie 2.576 zł - w terminie od 33 do 48 dni po upływie ustawowego terminu płatności podatku w 2014 r. Po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniach i braku zapłaty podatku przez dłużnika 04-101 w 2013 r. nie wystawiono tytułów wykonawczych na zaległości w łącznej kwocie 15.610 zł, natomiast przez dłużnika 04-00000086 w 2013 i 2014 r. – na zaległości w łącznej kwocie 13.769 zł. Ponadto, w przypadku dłużnika 04-00000086, na pozostałe zaległości z 2013 i 2014 r. w łącznej kwocie 10.304 zł wystawiono tytuły wykonawcze po upływie od 2 do 6 miesięcy od dnia doręczenia upomnienia.

W przypadku 6 dłużników (osoby fizyczne), spośród 7 objętych próbą kontrolną, upomnienia na ratę 2/2013 na łączną kwotę 6.663 zł, ratę 3/2013 na łączną kwotę 5.663 zł, ratę 4/2013 na łączną kwotę 5.663 zł, ratę 1/2014 na łączną kwotę 5.847 zł i ratę 3/2014 na łączną kwotę 5.827,40 zł skierowano w terminie od 33 do 37 dni po upływie ustawowego terminu płatności rat w 2013 r., oraz w terminie od 42 do 43 dni po upływie ustawowego terminu płatności rat w 2014 roku.

Opisane wyżej nieprawidłowości w zakresie egzekwowania zaległości podatkowych naruszały również dyspozycje § 3 ust. 1 i § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. Nr 137, poz. 1541 ze zm.), a obecnie §§ 5 i 6 rozporządzenia Ministra Finansów z 20 maja 2014 r. w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 656).

Przy dochodzeniu zaległości z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste gruntu i dzierżawę mienia miasta Kowary nie w każdym przypadku przestrzegany był termin wystawiania wezwań do zapłaty, określony w obowiązujących w jednostce zasadach dochodzenia zaległości cywilnoprawnych, tj. „Instrukcji zasad ewidencji i poboru podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych oraz należności cywilnoprawnych w referacie dochodów” wprowadzonej zarządzeniami Burmistrza Miasta Kowary w sprawie wprowadzenia „Zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Miejskim w Kowarach” nr 139/10 z 31 grudnia 2010 r., a następnie nr 154/2014 z 31 grudnia 2014 r. Stosownie do powołanych uregulowań, wezwania do zapłaty wystawia się nie później niż po upływie 3 miesięcy od terminu płatności należności.

Wezwania do zapłaty rocznej opłaty z tytułu użytkowania wieczystego gruntu za 2012 r. w łącznej kwocie 4.227,72 zł przez 3 użytkowników wieczystych wystawiono po upływie 4 miesięcy od ustawowego terminu płatności opłaty rocznej, a w przypadku użytkownika 12-00001414 – po upływie 1 roku (opłata w wysokości 1.100,28 zł). Podobnie w przypadku rocznej opłaty z tytułu użytkowania wieczystego gruntu za 2014 r. w łącznej kwocie 2.674,41 zł, wezwania do zapłaty przez 2 użytkowników wieczystych wystawiono po upływie 4 miesięcy od ustawowego terminu płatności opłaty rocznej.

Wezwanie do zapłaty zaległego za 9 miesięcy 2012 r. czynszu w łącznej kwocie 2.324,70 zł, za dzierżawę gruntu o powierzchni 35 m² stanowiącego część działki nr 244 przy ulicy Wiejskiej w Kowarach, wystawiono dopiero 13 listopada 2012 r. W przypadku dzierżawcy gruntu o powierzchni 101 m² stanowiącego część działki nr 216/3 przy ulicy Ogrodowej w Kowarach, wobec braku zapłaty czynszu dzierżawnego za 2013 r. w kwocie 615 zł w terminie określonym w umowie (do 31 października 2013 r.), wezwanie do zapłaty wystawiono 19 listopada 2014 r., tj. po upływie jednego roku od terminu zapłaty. Nie wystawiono wezwania do zapłaty czynszu w wysokości 480 zł za dzierżawę w 2013 r. gruntu o powierzchni 294 m² stanowiącego część działki nr 349 przy ulicy Jaśminowej w Kowarach pomimo, że dzierżawca zalegał z zapłatą tego czynszu ponad 13 miesięcy. W okresie od stycznia 2012 r. do 30 września 2014 r., na zaległości dzierżawcy części działki nr 206 i działki nr 207 o łącznej powierzchni 0,7673 ha położonych w Kowarach z przeznaczeniem na

uprawy rolne, wystawiono tylko jedno wezwanie (14 listopada 2013 r.), dotyczące zapłaty zaległego czynszu dzierżawnego (2.274,89 zł) wraz z odsetkami. Wpłaty dokonane w 2014 r. przez tego dzierżawcę, tytułem spłaty zaległego czynszu dzierżawnego, zaliczono na poczet czynszu dzierżawnego bez naliczenia odsetek ustawowych. W trakcie kontroli (3 marca 2015 r.) dłużnik dokonał wpłaty należnych odsetek od nieterminowej zapłaty czynszu w 2014 r. w kwocie 348,44 zł.

Egzekwowanie zaległości z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste gruntu i dzierżawę ograniczono do kierowania do dłużników wezwań do zapłaty. Nie skorzystano z uprawnienia do podejmowania czynności windykacyjnych w trybie postępowania cywilnego na podstawie przepisów ustawy z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 ze zm., a obecnie Dz. U. z 2014 r., poz. 101 ze zm.).

Osobami odpowiedzialnymi za prowadzenie spraw z zakresu egzekucji administracyjnej zaległości podatkowych od osób fizycznych była inspektor ds. podatkowych, a od osób prawnych oraz z tytułu nadzorowania prawidłowości i terminowości wysyłania wezwań do zapłaty zaległości cywilnoprawnych - kierownik referatu dochodów.

W zakresie wydatków budżetowych

W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego pn: „Przewóz uczniów niepełnosprawnych wraz z opiekunami do szkół specjalnych w Jeleniej Górze” Zamawiający wykluczył wykonawcę (Ro-Ko Car Service Sp. z o.o) z postępowania z uwagi na niespełnienie warunków udziału w postępowaniu, z pominięciem czynności wezwania wykonawcy do uzupełnienia dokumentów dotyczących doświadczenia zawodowego, czym naruszył art. 24 ust. 2 pkt 4 ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, co stwierdziła Krajowa Izba Odwoławcza (w wyniku odwołania wniesionego w dniu 22 października 2012 r. przez wykonawcę wykluczonego). Naruszenie przez Zamawiającego przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych skutkowało powstaniem negatywnych skutków finansowych dla Miasta Kowary. Krajowa Izba Odwoławcza zasądziła od Miasta Kowary zapłatę na rzecz wykonawcy kwoty 8.730 zł, stanowiącej koszty postępowania odwoławczego, którą Miasto uiszczyło 10 grudnia 2012 r. W świetle art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

Zamawiający udzielił zamówienia publicznego (o wartości nieprzekraczającej 14.000 euro) na stałą obsługę prawną na podstawie umowy nr 56/2012 z 30 kwietnia 2012 r. z pominięciem procedury udzielenia zamówienia publicznego, określonej w dokumencie System Zarządzania Jakością (punkt 3.8 i 3.9 SZJ). Zgodnie z procedurą o udzielenie zamówień publicznych (których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych kwoty 14.000 euro) Zamawiający był zobowiązany do przeprowadzenia rozeznania cenowego, tj: zamieszczenia zapytania ofertowego w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego lub złożenia zapraszania do składania ofert taką liczbę Wykonawców, która zapewni konkurencję oraz wybór najkorzystniejszej oferty (co najmniej 3 wykonawców), jak również do sporządzenia protokołu na ustalonym wzorze oraz informacji

o wyborze oferty do przekazania wykonawcom. Zamawiający naruszył także przepisy art. 254 pkt 4 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zgodnie z którymi zlecenie zadań powinno następować na zasadzie najkorzystniejszej oferty.

Umowa nr 96/2012 z 1 czerwca 2012 r. na wykonanie konserwacji oznakowania drogowego pionowego i poziomego miasta Kowary (o wartości szacunkowej do 14.000 euro) nie zawierała regulacji odnośnie sposobu realizacji przez Wykonawcę przedmiotu umowy wskazanego § 2 tej umowy; nie określono w niej dokumentów, których Wykonawca zobowiązany był prowadzić w celu udokumentowania czynności związanych z realizacją przedmiotu umowy, ich zawartości. Rozliczenie realizacji umowy odbywało się w sposób zwyczajowo przyjęty poprzez przedstawienie przez wykonawcę tzw. „Zestawienia wykonanych prac”, które nie określały każdorazowo lokalizacji gdzie została wykonana usługa i ilości oznakowanej powierzchni. (np.: za czerwiec 2012 r. na dwadzieścia wyszczególnionych pozycji w dwunastu przypadkach stwierdzono brak wskazania nazwy i powierzchni oznakowanej ulicy). Umowa zobowiązywała Wykonawcę do zakupu i montażu znaków z grupy wielkości małe typu A, B, C po 15 szt z każdego typu. Natomiast według zestawienia wykonanych prac zakupione zostały znaki typu D, które nie zostały objęte umową, oraz szesnaście znaków typu A-7, dwadzieścia siedem znaków typu B-33 i dwa znaki typu C-9. Nadzór nad realizacją robót z zakresu utrzymania, ochrony i oznakowania dróg należał do obowiązków Kierownika Referatu Gospodarki Komunalnej, Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego. Powyższe stanowiło o niedostatecznej kontroli zarządczej, o której mowa w art. 68 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Zgodnie z ww. przepisem kontrolę zarządczą w jednostkach sektora finansów publicznych stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. Zgodnie z art. 69 ust. 1 ww. ustawy zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej należy do obowiązków Burmistrza.

Nie został sporządzony protokół z pisemnego rozeznania cenowego dla zamówienia publicznego na wykonanie konserwacji oznakowania drogowego pionowego i poziomego miasta Kowary. Do sporządzenia protokołu na wzorze stanowiącym załącznik nr 4/PB-4 do procedury udzielania zamówień określonej w dokumencie System Zarządzania Jakością (obowiązującym od 30 września 2011 r.) Zamawiający był obowiązany na mocy zapisu punktu 3.8 procedury.

Dokumentacja projektowa na wykonanie „Przebudowy ulicy Szkolnej w Kowarach” została przyjęta 14 grudnia 2012 r. bez uwag na podstawie protokołu zdawczo - odbiorczego pomimo, że Wykonawca zgłosił do odbioru Zamawiającemu niekompletny przedmiot umowy. Dokumentacja nie zawierała decyzji pozwolenia na budowę. Naruszało to postanowienia § 1 umowy nr 125/2012 r. z 28 czerwca 2012 r., zgodnie z jej treścią wykonawca zobowiązany był do sporządzenia w terminie do 15 grudnia 2012 r. dokumentacji projektowej wraz z prawomocnym pozwoleniem na budowę. Decyzja nr 572/2012 zatwierdzająca projekt budowlany i udzielająca pozwolenia na budowę została wydana 17 grudnia 2012 roku.

Wykonawca dokumentacji projektowej na wykonanie „Przebudowy ulicy Szkolnej w Kowarach” realizowanej na podstawie umowy nr 125/2012 z 28 czerwca 2012 r., nie wywiązał się z umownego terminu zakończenia prac wyznaczonego na 15 grudnia 2012 r. Wbrew postanowieniom zawartym w § 10 umowy Zamawiający nie naliczył Wykonawcy kar umownych za niedotrzymanie umownego terminu ukończenia prac, w wysokości 3% wynagrodzenia brutto określonego w § 3 umowy za każdy dzień zwłoki licząc od umownego terminu zakończenia realizacji umowy. Kara umowna za 2 dni zwłoki w wykonaniu przedmiotu umowy wyniosła 1.107 zł.

Stwierdzono, że na piętnaście rozpoczętych zadań inwestycyjnych, objętych kontrolą, na które wydatkowano w latach 2005-2012 środki finansowe, ujęte na koncie 080 „Inwestycje (środki trwałe w budowie)” w łącznej kwocie 657.380,67 zł, w przypadku dziewięciu zadań w łącznej kwocie 288.799 zł dokumentacja projektowa, koncepcyjno - programowa dla zadań inwestycyjnych (które nie posiadały zapewnionego finansowania – a tym samym nie były realizowane), była już nieaktualna. Dokonana drogą weryfikacji inwentaryzacja realności konta 080 była nieprawidłowa, ponieważ w jej wyniku nie urealniono sald. Celem inwentaryzacji drogą weryfikacji zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o rachunkowości jest urealnienie sald wykazywanych w księgach, m.in. poprzez analizę tzw. „martwych sald”, pozycji nieprawidłowych czy nierealnych aby, zgodnie z art. 4 ust. 3 pkt 3 ustawy o rachunkowości ustalić lub sprawdzić rzeczywisty stan aktywów (rozumianych jako kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych – art. 3 ust. 1 pkt 12 ustawy o rachunkowości). Rzetelnie przeprowadzona inwentaryzacja składników majątkowych zapewnia rzetelność informacji ekonomicznej wykazywanej w sprawozdaniach, stając się tym samym podstawą sporządzenia sprawozdania finansowego i zamknięcia ksiąg rachunkowych.

W zakresie gospodarki mieniem

W § 13 ust. 1, 3 i 4 uchwały nr XLIV/238/06 Rady Miejskiej w Kowarach z 27 marca 2006 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami wchodzącymi w skład gminnego zasobu nieruchomości Miasta Kowary, zmienionej uchwałami Rady: nr XLIX/276/06 z 5 października 2006 r., nr XLIV/237/09 z 10 września 2009 r., nr LIV/279/10 z 30 marca 2010 r., nr XIII/113/11 z 27 października 2011 r. i nr LIII/243/13 z 27 czerwca 2013 r., określono wysokość i zasady ponoszenia przez nabywców nieruchomości (lokalu mieszkalnych z udzieleniem bonifikaty) kosztów związanych z przygotowaniem ich do sprzedaży, w szczególności kosztów wyceny nieruchomości i przygotowania dokumentacji geodezyjnej. Na podstawie powyższych uregulowań, nabywcy lokali mieszkalnych dokonali wpłaty kosztów przygotowania nieruchomości do sprzedaży, w tym wpłaty wadium w kwocie 1.000 zł tytułem zaliczki na poczet tych kosztów. Koszty te, w próbie 6 transakcji sprzedaży lokali mieszkalnych z udzieleniem bonifikaty objętych kontrolą, wyniosły łącznie 13.503,16 zł, z tego: 2.460,01 zł – dla lokalu mieszkalnego nr 5 w budynku nr 3 przy ulicy 1 Maja, 2.589 zł – dla lokalu mieszkalnego nr 4 w budynku nr 3 przy ulicy Reja, 2.341,50 zł – dla lokalu mieszkalnego nr 4 w budynku nr 1 przy ulicy Jeleniogórskiej, 2.040 zł – dla lokalu mieszkalnego nr 4 w budynku nr 4

przy ulicy Waryńskiego, 2.013,90 zł - dla lokalu mieszkalnego nr 1 w budynku nr 13 przy ulicy Kowalskiej i 2.058,75 zł – dla lokalu mieszkalnego nr 5 w budynku nr 13 przy ulicy Szkolnej.

Ustanowiony przepisami powołanej powyżej uchwały Rady obowiązek pokrywania przez nabywców lokali mieszkalnych kosztów związanych z przygotowaniem nieruchomości do zbycia oraz wpłacania stosownego wadium tytułem zaliczki na poczet tych kosztów, nie znajdował uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawa. Stosownie do zapisów zawartych w art. 25 ust. 1 i 2, w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2 oraz art. 35 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm., następnie Dz.U. z 2014 r., poz. 518 ze zm.), na organie gospodarującym zasobem nieruchomości ciąży obowiązek zapewnienia wyceny zbywanej nieruchomości i podania jej ceny w wykazie nieruchomości przeznaczonych m.in. do sprzedaży. Kierując się orzecznictwem, należy wskazać na wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 24 stycznia 2012 r., sygn. akt I OSK 1807/11, który uznaje za sprzeczne z postanowieniami ustawy o gospodarce nieruchomościami, przerzucanie na nabywców kosztów opracowania dokumentacji niezbędnej do zbycia nieruchomości.

Opisana powyżej nieprawidłowość skutkowała zamieszczeniem zapisów dotyczących ponoszenia przez nabywcę kosztów związanych z przygotowaniem nieruchomości do sprzedaży w wykazach nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, w protokołach uzgodnień z przeprowadzonych rokowań ustalających warunki sprzedaży nieruchomości oraz w umowach sprzedaży zawartych w formie aktu notarialnego.

Za powyższe odpowiedzialny był kierownik referatu gospodarki nieruchomościami, geodezji, rolnictwa i gospodarki przestrzennej nadzorujący realizację zadań związanych z gospodarowaniem gminnym zasobem nieruchomości oraz Burmistrz Miasta Kowary.

W 6 umowach dzierżawy, spośród 7 objętych próbą kontrolną, zamieszczono zapis dotyczący zmiany wysokości czynszu dzierżawnego w czasie trwania dzierżawy, w przypadku zmiany stawek czynszu dzierżawnego zarządzeniem Burmistrza Miasta Kowary. Tymczasem z § 21 ust. 1 uchwały nr XLIV/238/06 Rady Miejskiej w Kowarach z 27 marca 2006 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami wchodzącymi w skład gminnego zasobu nieruchomości miasta Kowary wynikał obowiązek zamieszczania w umowach dzierżawy klauzuli mówiącej o corocznej waloryzacji czynszu dzierżawnego o określony wskaźnik, jednakże nie wyższy od wskaźnika wzrostu cen towarów i usług za rok poprzedni podany przez GUS. Nieprawidłowość nie spowodowała skutków finansowych w próbie kontrolnej, ze względu na znikomy wzrost wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych (w 2012 r. - 103,7%, w 2013 r. - 100,9%, w 2014 r. - 100,0%).

WNIOSKI POKONTROLNE

Przekazując powyższe do wiadomości Pani Burmistrz, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie stosownych działań, mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości poprzez realizację następujących wniosków:

1. Przestrzeganie przepisów ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2013 r., poz. 856), a w szczególności:
 - a) art. 11 ust. 1 ustawy, w zakresie określania programu opieki nad zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w drodze uchwały Rady Miejskiej,
 - b) art. 11a ust. 7 ustawy, w zakresie przekazywania projektu programu opieki nad zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt do zaopiniowania właściwym instytucjom w terminie do dnia 1 lutego danego roku.
2. Przestrzeganie przepisów ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.), a w szczególności:
 - a) art. 44 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy w zakresie dokonywania wydatków publicznych w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań;
 - b) art. 68 ust. 1 ustawy, w zakresie przeprowadzania kontroli zarządczej w jednostkach sektora finansów publicznych, celem zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy;
 - c) art. 254 pkt 4 ustawy, w zakresie zlecania zadań na zasadzie najkorzystniejszej oferty.
3. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.), a w szczególności:
 - a) art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 2 ustawy, w zakresie ujmowania w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego wszystkich operacji, które wystąpiły w tym okresie, celem zapewnienia bieżącego prowadzenia i rzetelności ksiąg rachunkowych;
 - b) art. 26 ust. 1 pkt ustawy, w zakresie rzetelnego przeprowadzania na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzacji inwestycji nie zakończonych w drodze weryfikacji poprzez porównanie danych znajdujących się w księgach rachunkowych z danymi wynikającymi z innych dokumentów;
 - c) art. 28 ust. 1 ustawy, który stanowi, że aktywa i pasywa wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy.
4. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych,

- państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289), w zakresie ujmowania na koncie 909 „Rozliczenia międzyokresowe” wyłącznie odsetek od pożyczek oraz wyemitowanych obligacji samorządowych, stanowiących wydatki przyszłych okresów, zgodnie z zasadą określoną w załączniku nr 2 do rozporządzenia.
5. W przypadkach wystąpienia wątpliwości co do poprawności złożonych informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych, wzywanie osób fizycznych - podatników podatku od nieruchomości, do udzielenia niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia informacji, stosownie do uprawnienia organu podatkowego wynikającego z art. 274a § 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2012 r., poz. 749 ze zm.).
 6. Przestrzeganie uregulowań zawartych w Instrukcji zasad ewidencji i poboru podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych oraz należności cywilnoprawnych stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 154/2014 Burmistrza Miasta Kowary z 31 grudnia 2014 r. w sprawie wprowadzenia „Zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Miejskim w Kowarach”, a w szczególności w zakresie wystawiania:
 - a) upomnień i tytułów wykonawczych na zaległości z tytułu podatku od nieruchomości nie później niż po upływie jednego miesiąca;
 - b) wezwań do zapłaty opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntu i dzierżawy nieruchomości nie później niż po upływie trzech miesięcy od terminu płatności należności.
 7. Skuteczne prowadzenie, przewidzianych przepisami ustawy z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 101 ze zm.), czynności windykacyjnych wobec osób zalegających z opłatami z tytułu użytkowania wieczystego gruntu i dzierżawy, celem zapewnienia realizacji dochodów z mienia.
 8. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 907 ze zm.), a w szczególności w zakresie:
 - a) terminowego zwrotu wykonawcom zabezpieczenia roszczeń z tytułu rękojmi za wady, stosownie do postanowień art. 151 ust. 3 ustawy;
 - b) zwrotu wykonawcom kwot zabezpieczenia, wniesionych w pieniądzu, po pomniejszeniu ich o koszt prowadzenia rachunku bankowego oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wykonawcy, stosownie do postanowień art. 148 ust. 5 ustawy;
 - c) wykluczania wykonawców z postępowania o zamówienie publiczne po wyczerpaniu dyspozycji wynikającej z art. 26 ust. 3 ustawy (wezwanie wykonawcy do uzupełnienia brakującej dokumentacji).
 9. Przestrzeganie obowiązku zawierania w kosztorysach inwestorskich wszystkich informacji wymaganych § 7 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz.U. z 2004 r. Nr 130, poz. 1389).

10. Przestrzeganie procedur wewnętrznych Urzędu Miejskiego w zakresie udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych kwoty 30.000 euro.
11. Bezwzględne przestrzeganie postanowień umów zawieranych z Wykonawcami zamówień publicznych, a w szczególności poprzez:
 - a) potwierdzanie przyjęcia dokumentacji projektowej w stanie kompletnym (wraz z wymaganym prawomocnym pozwoleniem na budowę), zgodnie z przedmiotem umowy;
 - b) naliczanie wykonawcom usług kar umownych za niedotrzymanie umownego terminu ukończenia prac.
12. W umowach na wykonanie usług w zakresie konserwacji oznakowania drogowego pionowego i poziomego zawieranie postanowień pozwalających na kontrolę realizacji przez Wykonawcę przedmiotu umowy, celem zabezpieczenia interesu Miasta.
13. Ewidencjonowanie składników majątkowych na koncie 011 „Środki trwałe” i na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe” w sposób określony w unormowaniach wewnętrznych jednostki.
14. Zlecanie wykonania dokumentacji projektowej, koncepcyjno-programowej wyłącznie dla zadań inwestycyjnych, które posiadają w budżecie miasta zapewnione źródło finansowania, oraz będą realizowane przez miasto, celem niedopuszczenia w przyszłości do utraty przydatności sporządzonej dokumentacji w ramach prawidłowo funkcjonującej kontroli zarządczej (art. 68 i 69 ustawy o finansach publicznych).
15. Nadawanie wszystkim przesyłkom wpływającym do Urzędu Miejskiego numeru z rejestru przesyłek wpływających, prowadzonego dla danego roku, stosownie do przepisów § 13 ust. 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz.U. Nr 14, poz. 67).
16. Przestrzeganie przepisów ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 r., poz. 518 ze zm.), w szczególności w zakresie nie obciążania nabywców nieruchomości kosztami przygotowania nieruchomości do sprzedaży oraz nie pobierania od nabywców nieruchomości wadium tytułem zaliczki na poczet tych kosztów, stosownie do art. 25 ust. 1 i 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2 oraz art. 35 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy.
17. Poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu o działaniach podjętych w celu doprowadzenia do zgodności z obowiązującymi przepisami prawa zapisu § 13 ust. 1, 3 i 4 uchwały nr XLIV/238/06 Rady Miejskiej w Kowarach z 27 marca 2006 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami wchodzącymi w skład gminnego zasobu nieruchomości Miasta Kowary.
18. Przestrzeganie postanowień zawartych w uchwale nr XLIV/238/06 Rady Miejskiej w Kowarach z 27 marca 2006 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami wchodzącymi w skład gminnego zasobu nieruchomości miasta Kowary, w szczególności w zakresie zawierania w umowach dzierżawy klauzuli dotyczącej corocznej waloryzacji czynszu dzierżawnego, zgodnej z § 21 ust. 1 uchwały.

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, zgodnie z przepisem art. 9 ust. 3 i 4 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, zawiadomienia o wykonaniu wniosków lub przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Andrzej Machnica

Przewodniczący Rady Miejskiej w Kowarach

a/a